

26. 3. 2010

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nový trestný čin v právní úpravě ČR - nebezpečné pronásledování tzv. stalking

V souvislosti s nedávnou novelizací trestního zákoníku si připomeňme jeden z nových trestných činů, který byl právě v souvislosti s přijetím trestního zákoníku začleněn do naší trestně právní úpravy, a to konkrétně trestný čin nebezpečné pronásledování.

Nejprve k vymezení pojmu stalking, resp. jednání, které je nově postihováno úpravou obsaženou v novelizovaném znění trestního zákoníku.

Z pohledu psychiatrie či kriminologie je slovo stalking chápáno jako úmyslné pronásledování a obtěžování jiné osoby, které pak u oběti snižuje kvalitu jejího života a ohrožuje její bezpečnost. Pachatel může svojí obětí kontaktovat pomocí dopisů, e-mailů, telefonátů, SMS zpráv, zasláním různých dáreků. Výjimku netvoří zprávy, které byly původně příjemné, snažící se obětí kontaktovat pod podmínkou navázání minimálního kontaktu, až později po zprávě zastrašující či urážející. Taktéž může jít o fyzické pronásledování oběti cestou do práce, na nákup nebo po cestě zpět domů, čekání na obětí před domovem apod. Pronásledována obětí by tak mohla být i obětí sexuálně motivované vraždy. Mezi nejčastější oběti patří bývalí partneři z nevydařených vztahů či manželství.[1]

Dle české právní úpravy, obsažené v trestním zákoníku, se novým trestným činem nebezpečného pronásledování, tzv. stalkingem, se rozumí dlouhodobé pronásledování jiného, a to prostřednictvím:

- vyhrožováním ublížením na jeho zdraví nebo jinou újmu jemu nebo osobám jemu blízkým,
- vyhledáváním jeho osobní blízkosti nebo jeho sledováním,
- vytrvalým kontaktováním jej prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak,
- jeho omezováním v jeho obvyklém způsobu života,
- zneužíváním jeho osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu,

přičemž toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo o život a zdraví osob jemu blízkých. Za výše uvedené protiprávní jednání hrozí pachateli trest odnětí svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

V tom případě, kdy pachatel spáchá výše uvedené skutkové podstaty trestného činu nebezpečného

pronásledování vůči dítěti, těhotné ženě, se zbraní nebo nejméně dvěma osobami, hrozí mu (jí) trest odnětí svobody na šest měsíců až tři roky.

K tomu, aby mohlo dojít k obvinění pachatele ze stalkingu, musí být dodrženy tři podmínky a to:

- jednoznačnost, že pronásledovatel tak činí evidentně proti vůli oběti,
- pronásledování oběti je intenzivní,
- pronásledování oběti je dlouhodobé (dle současně dohodnuté praxe zhruba 4 až 6 týdnů).

Dle původně platné úpravy, tj. až do okamžiku účinnosti zmíněné novely trestního zákoníku, pokud v praxi docházelo ke „stalkingu“, tak v daném případě docházelo k naplnění znaků trestného činu pouze v souvislosti s dalšími projevy útočníka. Z pohledu občanskoprávního se pak také mohlo jednat např. o porušování práva na ochranu osobnosti a z pohledu trestněprávního se jednalo např. o trestní čin omezování osobní svobody.

Stalking je trestný již v několika zemích Evropské unie. V Rakousku patří mezi trestné činy od pololetí 2006, v Německu od ledna 2007. Naproti tomu v USA je stalking posuzován jako trestný čin již od roku 1990.

Pokud jde o praxi spojenou s pronásledováním pachatelů tzv. stalkingu je možné poukázat na nedávný případ. Před pár týdny se objevil jeden z prvních případů stalkingu, tj. jeden z prvních pokusů aplikace nove skutkové podstaty trestného činu stalking v praxi, kdy policisté ze Žďárska obvinili triapadesátiletého muže, který slovně a fyzicky napadal svojí bývalou manželku. Byl vůbec prvním obviněným z trestného činu nebezpečného pronásledování, resp. stalkingu. Obvinění tohoto muže, však nakonec „překazil“ státní zástupce a obvinění muselo být nakonec překvalifikováno na jiný trestní čin. Podle státního zástupce se totiž neprokázalo, že byla žena pronásledována dlouhodobě.

Právě prvek dlouhodobosti spojený se stalkingem, je problémem i u dalších případů, protože doposud nebyl vydán žádný metodický pokyn k vymezení dlouhodobosti. Proto se v posledních dnech ministerstva vnitra a spravedlnosti dohodla, že stalking musí trvat nejméně měsíc.

Závěrem je možné zmínit několik praktických rad, zejména obětem trestného činu nebezpečného pronásledování, resp. tzv. stalkingu, je zapotřebí si uchovat všechny projevy a důkazy obtěžování např. dopisy, e-maily, SMS zprávy a kontaktovat policii. Tyto důkazy pak napomáhají při objasňování trestného činu. Po dobu obtěžování se doporučuje oběti změnit své chování a zvyky, a to takovým způsobem, že změní obchody, kam obvykle chodí nakupovat; změní obvyklé trasy do/z práce apod.; mimo domov se pohybovat jen s důvěryhodnou osobou či jiným členem domácnosti.

JUDr. Kamil Šebesta, MBA,
advokát

Mgr. Patrik Komárek,
advokátní koncipient

[KŠD ŠTOVÍČEK](#)
advokátní kancelář, v.o.s.

CITY TOWER
Hvězdova 1716/2b
140 78 Praha 4

tel: +420 221 412 611
fax: +420 222 254 030

[1] Doc. PhDr. Ludmila Čírtková, CSc., Policejní akademie ČR, Praha - Psychologické poznatky k nebezpečnosti pronásledování (stalking)

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)